

 StoryBazar
INTERVJU

V resnici sem precej sramežljiva

Deževno jesensko dopoldne. Igralka **Iva Krajnc Bagola** me je pričakala v kavarni nad mestom, urejena, v dolgi pikčasti obleki in z iskrenim nasmeškom na obrazu.

Ljudje, ki so močno obremenjeni, si želijo tega, kar je izbrala igralka – mira in možnosti, da bi lahko čas obravnavali po svoje. V gospodinjstvu sam odrejaš svoj urnik, kar je po eni strani zelo osvobajajoče.

Prav takšna je tudi drža glavne junakinje, ki jo je igralka upodobila v komični drami *Dragi, doma sem*. Uspešna ženska se pred vrtnicem vsakdana zateče v 50. leta, v obdobje, kjer je bila vloga ženske v številnih pogledih močno drugačna kot danes. V čevlje gospodinje, ki v nasprotju s prezaposlenimi ženskami danes lahko sama vlada in razpolaga s svojim časom.

Story: Ena od tematik, ki se prepletajo v predstavi, je brez dvoma feminizem. Ta odpira številne danes pereče teme, v zadnjem času pa se ga drži nekoliko negativen prizvok. Kaj pa vam pomeni feminizem? Kdo je po vašem mnenju feministka?

Feminizem povezujem predvsem z ženskami, ki mislijo s svojo glavo, ki niso pod vplivom okolja. Na žalost pa je izraz feministka dandanes skorajda kot kletvica. Za negativen prizvok so najverjetneje krive številne smeri znotraj gibanja, ki druga drugi nasprotujejo. Če zagovarjaš 'feministična' načela, še ne pomeni, da moraš oblečena v moške obleke zagovarjati svoj princip delovanja. Ženska je še vedno ženska, ne moški. Zagotovo pa družba v zadnjih desetletjih zahteva od ženske, da prevzame nekatere moške lastnosti, ter jo sili v odrekanje ženskosti, v svetu, ki je še vedno pisan na kožo moškim.

Story: Feminizem je v osnovi nagib k enakopravnosti, z emancipacijo smo ženske prišle do novih pravic, obenem pa tudi novih dolžnosti in odgovornosti. Večina žensk se čez dan izkazuje v službi, popoldne pa se delo nadaljuje za štirimi stenami doma. Glavna junakinja predstave je izhod v sili našla v petdesetih letih.

Res je, ženska, ki se zateče v življenje, ko feminizem v takšnem razmahu še ni obstajal. V obdobje, ko je bila ženska vloga v družbi povsem drugačna. Judy se odloči za ta pobeg, ker takrat, v 50. letih, vse deluje lepo. Navidežno. Izbere mir pred kaosom. Red, ki ga lahko kontrolira, in srečo, ki jo lahko konzumira. Stran od plastike, mobilnih telefonov, hitenja in agresivnosti. Zgodba bi lahko bila idilična, a je vse prej kot to. Feminizem, sodobni čas, sodobna vprašanja in odnosi trkajo na roza vrata.

Story: Kako pa ste se kot igralka pripravili na vlogo, ki živi danes, ampak z mislijo na obdobje izpred 70 let?

Študirati smo začeli maja, med počitnicami naredili daljši premor, nadaljevali pa ob koncu poletja. Vesela sem, da je bilo na voljo nekaj več časa. Konec koncev gre za kar zajetno količino teksta. Trajalo je precej časa, da

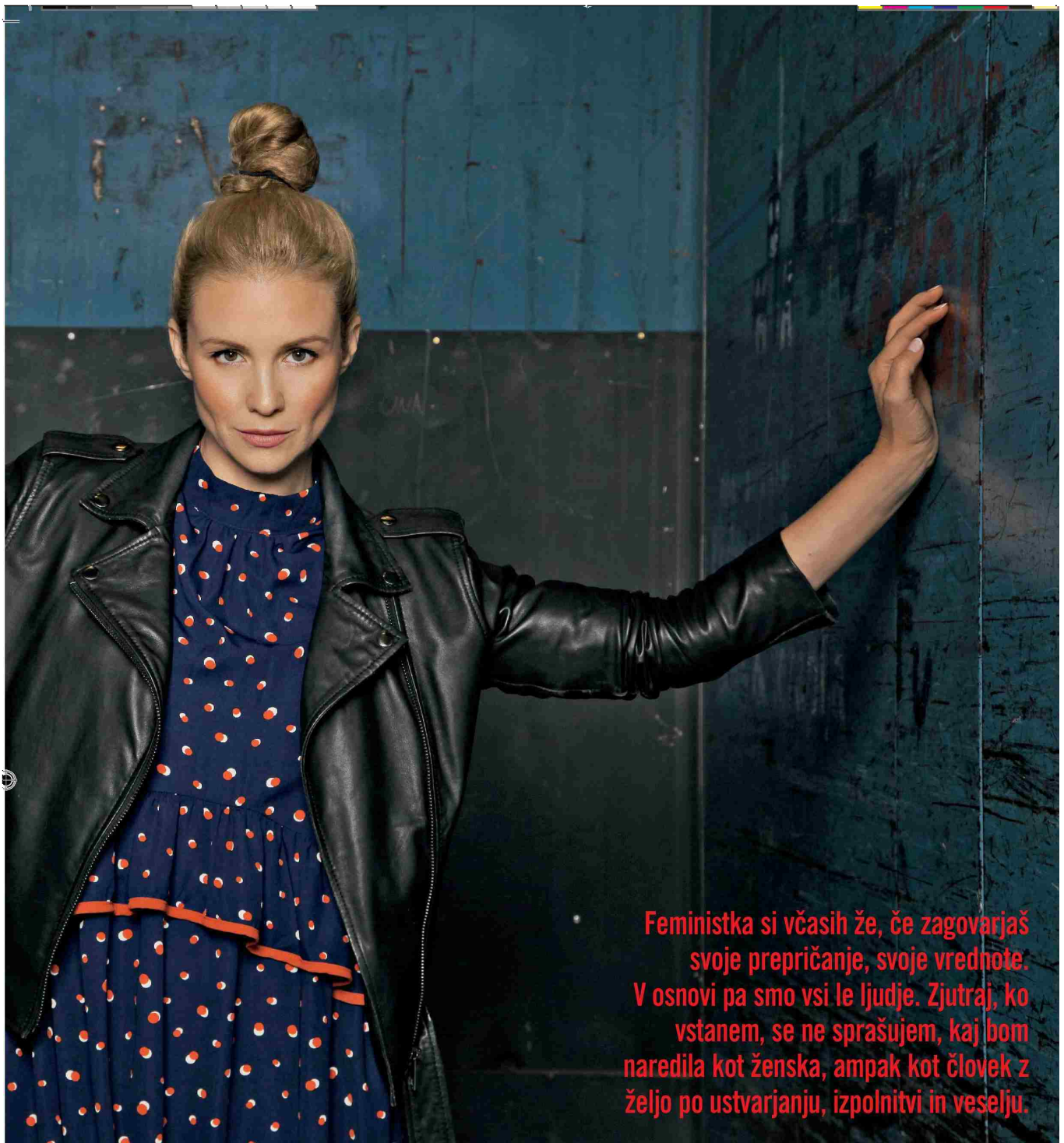
sem resnično doumela, kakšna pravzaprav Judy sploh je. Kaj ima rada, kaj sovraži, čemu se smeji in kaj jo vrže iz tira. Mir, red, kontrola in estetika ter slog jo prizemljujejo in s tem dajejo smisel. Raziskovala sem tudi filmsko literaturo tega časa, filme, kot so *Pillow talk* z Doris Day in *Rockom Hudsonom*, pa

Mačka na vroči pločevinasti strehi, *Sunset Boulevard*, pa nadaljevanki *The Marvelous Mrs. Mazel* in *Ženske iz Blotchleya*, ki so mi bile v inspiracijo in užitek. Ko mi je uspelo ujeti bistvo, je ostalo postala samo posledica. Razlika med nama, med Judy in Ivo, ni bila več tako velika.

Story: Kaj pa vam je z Judy skupnega? Ste z glavno junakinjo našli katere vzporednice?

Morda potreba po nadzoru nad življenjem. (smeh) Kontrola lahko hitro preraste v obsesijo. Sama se na točki obsedenosti na srečo osebno odlepim. Marsikdo bi me

Nismo tako svobodni, kot si mislimo, le počutimo se tako.

Feministka si včasih že, če zagovarjaš svoje prepričanje, svoje vrednote. V osnovi pa smo vsi le ljudje. Zjutraj, ko vstanem, se ne sprašujem, kaj bom naredila kot ženska, ampak kot človek z željo po ustvarjanju, izpolnitvi in veselju.

kljub temu lahko označil za obsesivno, vsaj v mojem odnosu do dela. A mislim, da sva obe izjemno strastni do tega, kar imava. Ne pozna polovičarstva. Stvari, ki jih rada počnem, rada zajemam s polno žlico. Obe sva perfekcionistki. Kar pa vedno ni pozitivno. (smeh) Tako sva včasih preveč kritični do sebe. Močna je tudi potreba po samopotrjevanju.

Story: Verjetno se med samim procesom poraja vprašanje: Kaj pa, če bi se tudi sama prežarčila v to obdobje? Nekatere plati tistega časa so vam zagotovo ljube.

Nekatere zagotovo. V večini pa so se mi porajala vprašanja, ki se med predstavo porajajo bolj ljudem, ki so glavni junakinji blizu. Ženske smo dosegle določeno stopnjo varnosti, ko lahko skrbimo same zase. Določeno stopnjo enakopravnosti. Judyjini nagibi so se mi v določenih pogledih zdeli celo absurdni. Ko pa sem raziskovala, kaj jo je privedlo do tega, torej vrtnec vsakdana, naglica, ki vodita v izgorelost, sem razumela, da je bil to le njen izhod v sili. Izbrala je pač obdobje, v katero je bila že kot otrok zaljubljena, ker se je počutila iz-

polnjeno, in začela živeti v skladu s tem. Njen svet z njenimi pravili. Zelo sodobno in drzno po eni strani. Prav lahko si predstavljam, zakaj si je izbrala to ero, sladko obdobje brezskrbnosti. Moja Sofija bi rekla, da je to obdobje samorogov, sladkorne pene in roza barve. Na prvi pogled tako fascinantno, po drugi strani pa tako nedotakljivo. Brez težav bi živela v tistem obdobju, a ne z normativi takratnega časa. Prav v tem je draž predstave. Skozi optiko petdesetih let predstavi aktualne probleme današnjega časa.

Story: Na družabnih omrežjih sem opazila veliko pohvalo vašega moža, ki je bil po premieri očitno upravičeno ponosen. Kaj vam pomeni njegova pohvala, pohvala od najbližjih?

Priznati moram, da me je s tem zelo presenetil in v bistvu sploh nisem znala na to pravilno reagirati. V resnici sem precej sramežljiva. (smeh) Lepo.

Story: Ste tematiko predstave predelali tudi skupaj z njim?

Nekatere stvari da. Običajno se pogovarjava o stvareh, ki jih počneva. Deliva poglede in razmišljanja.

To je pri vsem tudi najlepše. Enakopravno.

Story: Danes imamo ženske na voljo ogromno izbire. Je morda tudi to tisto, kar nas po neki strani drži v primežu?

Včasih se mi zdi, da je izbira zgolj navidezna. Imamo izbiro, kar se potrošnje in nakupovanja tiče, po drugi strani pa je vsak posameznik še vedno vpet v širšo družbeno sfero. Postavili smo si družbeno sprejemljive normative, tako kot so to storili v petdesetih. Čeprav se ti razlikujejo, še vedno gre za silnice, ki te tudi danes omejujejo. Velika izbira prav tako povzroča neke vrste trpljenje. Ženska mora biti vse: super mama, pridna gospodinja, odlična delavka, krasna partnerica ... Vemo, da ni tako. Ponekod ženske poslegajo po zdravih, da sploh vzdržijo tempo, ki si ga zadajo. Vse zato, da lahko vzdržujejo videz super mame oz. super ženske.

Story: Kaj pa pričakovanja? Si jih zadajamo same ali gre predvsem za pričakovanja družbe?

Mislím, da gre za kombinacijo obojega, družbeno predvsem v smislu estetskega videza in družbeno sprejemljive vloge za ženske. Kljub temu se ženska tudi danes, tako kot v petdesetih, znajde ujeta med pričakovanji, če ne zaživi tako, kot si želi, in se ne osvobodi družbeno začetih normativov. Naučiti se biti zadovoljna, je precejšen izziv. Nič drugače ni tudi z moškimi, tudi sami so izpostavljeni pričakovanjem družbe. Kaj danes sploh pomeni biti pravi moški? (smeh)

Story: Kako ste sami opravili z vsemi temi pričakovanji?

Ne vem, ali sem. Mislím, da s tem zares nikoli ne opraviš. To je pravzaprav življenje. Slalom med pričakovanji in lastnim zadovoljstvom.

Story: V predstavi je govora tudi o gibanju #jztudi, ki je v umetniškem svetu dvignilo veliko prahu. Kaj pa sami menite o enakopravnosti na odskih deskah?

Mislím, da že s tem, da je moških vlog več kot ženskih, povemo kar veliko o enakopravnosti. V svoji karieri nikoli nisem obču-

tila nikakršnega pritiska od moških kolegov, kar pa se zastopanosti na odru tiče, je zgodba drugačna. Na srečo pa so ženske vloge v zadnjem času v porastu - ženske vloge z idejami in močnimi sporočili. Vesela sem, da v igralskem poklicu slabih izkušenj nimam, mogoče, če gledam nazaj, kakšne neprimerne opazke režiserjev. Tega pa ne morem trditi za zasebno življenje. Ko sem bila mlajša, sem zastrigla z ušesi, kadar je bilo govora o nesposodbnih povabilih. Ker pa sem bila vedno močno proti temu, nismo daleč prišli. (smeh) Hitro sem dala ljudem vedeti, kje je meja. Verjetno tudi po zaslugi vzgoje. Moja starša sta zelo enakopravna, zato pri tem nisem imela težav in se mi je zdelo celo smešno. Čudila sem se ženskam, ki

se ne postavijo zase. A zdaj vem, da to ni vedno mogoče.

Story: Vas je sicer doslej že kdo označil za feministko?

Niti ne. Ne spomnim se. Najbližje temu je mogoče bilo pred leti v intervjuju, ko so me povprašali, kako se počutim kot ženska. Odgovorila sem, da ne vem, saj drugega telesa in izkušnje ne poznam. (smeh). V življenju se mi zdi najpomembneje, da ga živimo dostojanstveno, ne glede na spol, in se moramo zato marsikdaj potruditi. Saj to je v končni fazi tudi feminizem, kajne?

◆ Napisala: **Nika Arsovski**

◆ Fotografije: **Aleksandra Saša Prelesnik**